

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

В. А. Євтушенко
М. М. Кудінова

«ОРГАНІЗАЦІЙНА ПОВЕДІНКА»
(конспект лекцій)

Харків – 2021

УДК 316.454.3

Є 78

Рецензенти:

В. В. Кирій – к. екон. н., доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки;

В. Ф. Пуртов – к. екон. н., доцент кафедри економіки та менеджменту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 1 від 30 жовтня 2019 р.).*

Євтушенко В. А.

Є 78

Організаційна поведінка : конспект лекцій. В. А. Євтушенко, М. М. Кудінова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 84 с.

В навчально-методичному посібнику розглянуто концепцію організаційної поведінки, виділено особливості управління поведінкою індивіда, його мотивацією та винагородою. Узагальнено механізм формування групової поведінки та розглянуто напрями підвищення ефективності діяльності організаційних колективів. Виділено аспекти управління командою та порівняно моделі ефективної командної роботи. Розкрито особливості формування організаційної культури сучасної компанії. До кожної теми наведено запитання для самоконтролю. У кінці посібника наведено тестові завдання для самоперевірки.

Рекомендовано для студентів закладів вищої освіти усіх форм навчання, які опановують дисципліну «Організаційна поведінка», а також для керівників, спеціалістів різних галузей, підприємців, бізнесменів.

УДК 316.454.3

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2021

© Євтушенко В. А., Кудінова М. М., 2021

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	5
Тема 1. Концепція організаційної поведінки	6
1.1. Складові, предмет і об'єкт організаційної поведінки	6
1.2. Теорії організаційної поведінки	7
1.3. Моделі організаційної поведінки	9
Питання для самоперевірки	9
Тема 2. Людина в системі організаційної поведінки	10
2.1. Структура індивідуального рівня поведінки	10
2.2. Поняття і структура особистості	11
2.3. Характерні риси особистості, пов'язані з її поведінкою в організації	13
2.4. Психологічна угода і типи адаптації працівників до організаційного оточення	14
Питання для самоперевірки	16
Тема 3. Управління поведінкою індивіда	18
3.1. Соціальні ролі в організації	18
3.2. «Я»-концепція	19
3.3. Модель Маєрс-Бріггс	21
3.4. Маніпулятивна поведінка та заходи з її обмеження	25
3.5. Психологічні методи впливу на працівників	29
Питання для самоперевірки	29
Тема 4. Мотивація та винагорода	30
4.1. Модель мотивації	30
4.2. Створення ефективної системи мотивації персоналу	31
4.3. Особливості формування закордонних систем мотивації праці	31
Питання для самоперевірки	35
Тема 5. Формування групової поведінки	36
5.1. Сутність, види та характеристика груп	36
5.2. Підвищення ефективності діяльності колективів працівників	37
Питання для самоперевірки	39
Тема 6. Управління командою і моделі ефективної командної роботи ..	40
6.1. Специфіка роботи у командах	40
6.2. Етапи процесу створення та організації роботи команди	41

6.3. Класифікація команд.....	43
Питання для самоперевірки	43
Тема 7. Управління конфліктами	44
7.1. Природа конфлікту, його складові	44
7.2. Види конфліктів	45
7.3. Способи розв'язання конфліктних ситуацій.....	46
Питання для самоперевірки	46
Тема 8. Організаційна культура.....	47
8.1. Сутність поняття, елементи та функції «організаційної культури»	47
8.2. Формування організаційної культури	49
8.3. Типи організаційної культури.....	49
8.4. Діагностика культури організації	53
Питання для самоперевірки	54
Тема 9. Управління організаційним розвитком	55
9.1. Поняття організаційного розвитку. Проблеми організаційного розвитку	55
9.2. Моделі організаційного розвитку	55
9.3. Зміни в організації. Проблеми управління змінами.....	56
9.4. Опір змінам в організаціях. Методи подолання протидії змінам	57
Питання для самоперевірки	58
Тестові завдання.....	59
Список література	82